



Sexuella trakasserier — diskussionsunderlag

MÅL: Att öka kunskapen om sexuella trakasserier och sexualiserat våld

MATERIAL: Material för anteckningar samt ett utrymme där ni kan arbeta i smågrupper, tavla/projektor

BERÄKNAD TID: 1–1,5 h

Sexuella trakasserier och sexualiserat våld har fått mer uppmärksamhet då mer statistik om problematiken blivit tillgänglig. Trots det är det viktigt att lokalt förankra diskussionen, att undersöka läget i den egna skolan och att utarbeta åtgärder. Det här diskussionsunderlaget kan fungera som en del i förankringsarbetet.

Diskussionsunderlaget riktas till skolpersonalen, elevvårdsteamet, eleverna, föräldramötet eller jämställdhetsgruppen. Sträva alltid efter att involvera eleverna i diskussionen för att förankra även deras perspektiv på problematiken.

1. Presentera de senaste resultaten från Hälsa i skola-undersökningen

Institutet för hälsa och välfärd (THL) gör kontinuerligt nationella Hälsa i skolan-enkäter som når bland annat alla åttonde- och niondeklassare i Finland. I resultaten kan man iaktta trender och utvecklingar gällande välmående i skolorna. Siffrorna från Hälsa i skolan-enkäten kan också beställas per skola, och om inte skolan har skolspecifika resultat kan resultaten från hela landet eller en viss region presenteras. Använd er av de senaste resultaten. I det här diskussionsunderlaget används siffrorna från år 2021.

Sedan år 2010 ingår även frågor som gäller sexuella kränkningar och sexuellt våld i frågorna.

Enligt Hälsa i skolan 2021 har 7 % av flickorna i åttan och nian och 4 % av pojkarna upplevt sexuella trakasserier i skolan. 13 % av flickorna och 5 % av pojkarna har upplevt sexuellt våld. Sexuella trakasserier sker oftast via telefon eller online – 42 % av flickorna i åttan och nian och 9 % av pojkar anger att de har blivit utsatta för sexuella trakasserier på telefon eller online.

Enligt THL löper unga med funktionsnedsättning och regnbågsunga särskilt stor risk att bli utsatta för våld.¹ Komplettera gärna statistiken med en eventuell egen kartläggning som gjorts i skolan. För att undersöka situationen för eleverna i årskurserna 1–7 kan man infoga motsvarande frågor i exempelvis skolans egna återkommande trivselkartläggningar.

2. Diskussion i smågrupper

- Vilka tankar väcker dessa resultat?

¹ THL (2021). Seksuaaliväkivalta. <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/hyvinvointi-ja-terveys/vakivallan-ehkaisy/seksuaalivakivalta>

3. Samla ihop gruppens diskussioner

Skriv upp tankar och idéer i franska streck.

Diskutera utgående från gruppens samlade tankar hur man kunde gå vidare. Följande frågor kan diskuteras både med vuxna och med eleverna:

- Ska frågor om sexuella trakasserier och sexualiserat våld inkluderas i trivselundersökningen för att få ut kompletterande information eller har vi redan tillräckligt? Såsom hur lärare ser förbi, deltar eller ingriper?
- Hur kan man sprida information om rättigheter och skyldigheter kopplade till sex och sexualitet?
- Hur talar vi om temat med eleverna som en del av undervisningen?
- Finns det en uttalad policy för personalen om hur man tar tag i sexualiserade skällsord ?

4. Fatta beslut och gör upp en plan

Ordförande för diskussionen eller rektor behöver sammanfatta alla diskussioner och förslag till ett beslut om hur ni kan gå vidare. Involvera eleverna i processen samt återkoppla viktigt under processen som sedan följer, så att eleverna känner att deras tankar och förslag faktiskt också tas på allvar.